

Шевчук Н.А.

к.т.н., доцент, доцент кафедри економіки і підприємництва

Голубов С.

КПІ ім. Ігоря Сікорського

ФАКТОРИ ВПЛИВУ ТА РЕЗЕРВИ ЗРОСТАННЯ ПРИБУТКОВОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Функціональна спрямованість діяльності підприємства в актуальних умовах сьогодення перш за все передбачає досягнення прибуткових показників діяльності господарської структури та стабілізацію основних внутрішніх індикаторів розвитку з метою протидії деструктивним явищам екзогенного середовища. Прибуток є джерелом фінансування розвитку підприємства, забезпечення його фінансової стійкості та конкурентоспроможності.

Фактори, що впливають на прибутковість діяльності підприємства, можна розділити на внутрішні та зовнішні.

Внутрішні фактори є результатом діяльності самого підприємства. До них відносяться:

- обсяг виробництва і реалізації продукції (послуг). Чим більший обсяг виробництва і реалізації продукції (послуг), тим більший прибуток отримує підприємство. Цей фактор пов'язаний з масштабом діяльності підприємства. Чим більше підприємство виробляє і реалізує продукції (послуг), тим більше грошових коштів воно отримує.

- соціальна собівартість продукції (послуг). Чим нижче собівартість продукції (послуг), тим більший прибуток отримує підприємство. Фактор пов'язаний з ефективністю використання ресурсів підприємства. Чим ефективніше підприємство використовує ресурси, тим нижче собівартість продукції (послуг), а отже, тим більший прибуток отримує підприємство.

- цінова політика підприємства. Чим вищі ціни на продукцію (послуги), тим більший прибуток отримує підприємство. Цей фактор пов'язаний з конкурентним середовищем, в якому функціонує підприємство. Якщо підприємство може встановлювати високі ціни на свою продукцію (послуги), то це позитивно впливає на його прибутковість.

Зовнішні фактори є результатом діяльності зовнішніх по відношенню до підприємства факторів. До них відносяться

- стабільність макроекономічної ситуації. Стабільне економічне становище в країні сприяє зростанню прибутковості підприємств. Фактор пов'язаний з загальним станом економіки. Чим стабільніша економіка, тим більший попит на продукцію (послуги) підприємств, а отже, тим більший прибуток отримують підприємства.

- попит на продукцію (послуги) підприємства. Чим вищий попит на продукцію (послуги) підприємства, тим більший прибуток отримує підприємство. Цей фактор пов'язаний з потребами споживачів. Чим вище потреби споживачів у продукції (послугах) підприємства, тим більший попит на цю продукцію (послуги), а отже, тим більший прибуток отримує підприємство.

- конкурентне середовище. У конкурентному середовищі підприємствам необхідно постійно вдосконалювати свою діяльність, щоб залишатися прибутковими. Цей фактор пов'язаний з конкурентами підприємства. Чим сильнішими є конкуренти, тим більший тиск вони чинять на підприємство, що може негативно впливати на його прибутковість.

Для успішного розвитку будь-якого підприємства та забезпечення ефективності його діяльності необхідно постійно працювати над пошуком шляхів підвищення прибутковості підприємства.

Одним з характерних трендів сучасності є широка інтенсифікація конкурентних взаємодій, ускладнення основних їх форм та експоненційне зростання впливовості фактору невизначеності зовнішнього середовища, що власне і формує ключові організаційні напрямки управлінської активності менеджменту підприємств. При цьому, реалізація означених цільових напрямків передбачає застосування комплексного підходу, заснованого на системній мобілізації доступного спектру економічних резервів [2].

Внутрішні резерви зростання прибутковості підприємства пов'язані з його власною діяльністю. До них відносяться: розширення ринку збуту продукції (послуг). Цей резерв дозволяє підприємству збільшити обсяг виробництва і реалізації продукції (послуг), що призводить до зростання прибутку. Цей резерв може бути реалізований за рахунок виходу на нові ринки, освоєння нових сегментів ринку або за рахунок збільшення частки підприємства на існуючому ринку; розробка і впровадження нових видів продукції (послуг). Цей резерв дозволяє підприємству задовольнити зростаючі потреби споживачів, що також призводить до зростання прибутку. Резерв може бути реалізований за рахунок інноваційних досліджень і розробок, а також шляхом купівлі ліцензій та інших інтелектуальних прав; удосконалення технологій виробництва. Цей резерв дозволяє підприємству зменшити собівартість продукції (послуг), що також призводить до зростання прибутку.

Категорія «прибутку» у своїй теоретизованій та прикладній формах відображає найбільш суттєві аспекти діяльності господарської одиниці. Досягнення зростаючої динаміки росту прибуткових показників закономірно вимагає аналогічного зростання обсягів продукованих товарів та реалізованих транспортних послуг, що має відбуватися відповідно до актуального стану кон'юнктурної динаміки, який з одного боку, визначає інтенсивність та характер конкурентних взаємодій, а з іншого структурні трансформації потреб цільових споживачів. Більш того, важливим аспектом залишається виробничо-технічна складова діяльності організаційного утворення у розрізі збалансованості асортиментного складу товарних позицій, прийнятих підходів до формування цінових рівнів, продуктивної організації виробничого циклу, оптимізації ресурсних складових його функціонування. Слід також зауважити, необхідність раціоналізації системи розподілу прибуткових надходжень в основі якої лежить обґрунтована пріоритетність спрямування відповідних інвестиційних потоків [3].

Для ефективного зростання прибутковості підприємства необхідно використовувати комплексний підхід, який включає в себе реалізацію всіх можливих резервів. При цьому необхідно враховувати особливості діяльності конкретного підприємства, а також фактори зовнішнього середовища, в якому воно функціонує. Зростання прибутковості підприємства є важливим не лише з фінансової точки зору, але й з точки зору його конкурентоспроможності та економічного розвитку. Прибуткове підприємство має можливість вкладати кошти в розвиток виробництва, впровадження нових технологій, підвищення кваліфікації персоналу та інші заходи, які сприяють його подальшому зростанню.

Перелік посилань:

1. Бреус С.В., Міщенко К.Г. Прибутковість та резерви підвищення прибутку підприємства. Економічні студії. КНУДТ. 5 (18) 2017
2. Партола А.С. Шляхи підвищення прибутковості підприємства. Розвиток європейського простору очима молоді: економічні, соціальні та правові аспекти : матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції докторантів, молодих учених та студентів, м. Харків, 28 квітня 2017 року. – Х. : ФОП Панов А. М., 2017.
3. Гайбура Ю.А., Загнітко Л.А. Прибутковість підприємства: поняття, фактори, резерви. Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. веб-сайт. URL: <http://vestnik-econom.mgu.od.ua/journal/2017/24-2-2017/23.pdf>